

OREŁDOWNIK

powiatu gostyńskiego.

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to na wtorek, czwartek i sobotę.
Przedpłata bez odnoszenia do domu wynosi miesięcznie 70 fen.,
kwartalnie 2.10 mk.

Ogłoszenie za jednołamowy wiersz wynosi 75 fen.

Telefon nr. 57 :- Adres telegr.: **Orełdownik Gostyń.**

Odpowiedzialny:

Za dział urzędowy urząd ziemiański w Gostyniu
Za dział nieurzędowy Aleksy Kaczmarek w Gostyniu
Drukarnia i nakładem drukarni A. Kaczmarka w Gostyniu.

Nr. 114.

Czwartek, dnia 14. sierpnia 1919.

Rok I.

 Z powodu święta Wniebowz.
N. M. P. następny nr. Orełdownika wyjdzie
w poniedziałek.

ROZKAZ.

Wszyscy wracający z Grenzschutzu winni się zgłosić
na komendzie placu lub komendzie powiatowej.

Kawski,

sierżant sztabowy i komendant placu.

Ogłoszenie!

W Poznaniu utworzono Urząd Likwidacyjny,
mający między innymi zadanie sprawdzania szkód wo-
jennych z całej wojny niemieckiej od sierpnia 1914 r.,
celem przedłożenia rachunków do wyrównania rządowi
niemieckiemu. Ktokolwiek poniósł jaką stratę, zechce
ją piśmiennie zgłosić do Starostwa.

Zasadniczo mają prawo do odszkodowania także
ci wszyscy, których wojna przyprawiła o szkodę ma-
terjalną na zdrowiu, a więc: ranni, uwięzieni, interno-
wani, ewakuowani, przymuszeni do robót i niedosta-
tecznie przy tych robotach wynagradzani, wszyscy,
których czyny wojenne, niezależnie którego wojska,
pozbawiły możliwości do pracy lub możliwości zarobko-
wania zmniejszyły, dotknęły na zdrowiu lub honorze.
Przy podawaniu tych strat do Poznańskiego Urzędu
Likwidacyjnego zaleca się klasyfikować je podług ga-
tunku, podając osobno i szczegółowo: straty w inwen-
tarzu żywym, martwym, zabudowaniach, w meblach,
w produktach rolnych, w towarach itp. Zaleca się
również w interesie osób poszkodowanych, by straty
były podawane w sposób oględny, rzeczowy, oparty
na dowodach lub na zeznaniach wiarogodnych świadków.

Osieczna, dnia 12. sierpnia 1919 r.

Starosta powiatu Leszczyńskiego.
Sobeski.

Rozporządzenie, wprowadzające cenę najwyższą na ryż.

Art. 1. Ustanawia się cenę najwyższą na ryż,
dostarczony za pośrednictwem Misji Amerykańskiej, i to
3,25 mk. za 500 gr. w handlu detalicznym.

Art. 2. Nie wolno uzależniać sprzedaży ryżu od
kupna innych towarów.

Art. 3. Wykroczenia przeciw artykułom 1 i 2
podlegają karze więzienia.

Główny Urząd Żywnościowy.

Bartoszewski. Drwęski. Frankowski. Grabowski.
Jachowski. Lisecki. Malinowski. Sieracki. Swoboda.

Rozporządzenie Komisariatu Naczelnej Rady Ludowej w przedmiocie przestępstw zagra- żających bezpieczeństwu państwowemu i publicznemu.

Art. 1. Śmiercią będzie karany, kto dopuści się:
1) czynu skierowanego przeciwko polskiej sile
zbrojnej,

2) czynu skierowanego przeciwko bezpieczeństwu
państwa polskiego, władz polskich i bezpie-
czeństwu publicznemu.

Art. 2. Tej samej karze podlegają następujące
zbrodnie:

1) morderstwo,

2) rokosz,

3) rozbój,

4) zbrodnie wymienione w art. 1. rozporządzenia
K. N. R. L. nr. 73 z dnia 11. czerwca 1919 r.
(Tyg. Urz. nr. 22.)

Art. 3. Przygotowanie podlega tej samej karze
co usiłowanie.

Art. 4. W razie łagodzących okoliczności może
sąd orzec w miejsce kary śmierci na karę ciężkiego
więzienia nie niższej trzech lat a w szczególnie łagodnych
wypadkach na karę więzienia nie niższej roku.

Do morderstwa nie stosuje się przepis ustępu 1.
niniejszego artykułu.

Art. 5. Karę śmierci wykonuje władza wojskowa
przez rozstrzelanie.

Art. 6. Zbrodnie z art. 1, 2 i 3, popełnione przez
osoby niewojskowe, podlegają właściwości sądów do-
raźnych.

W skład sądu doraźnego w wypadkach niniejszem
rozporządzeniem przewidzianych wchodzi: jako prze-
wodniczący sędzia-prawnik i dwóch ławników, z tych
jeden delegowany przez władzę wojskową oficer liczący
najmniej 30 lat.

Art. 7. Zbrodnie z art. 1, 2 i 3, popełnione przez
osoby wojskowe, podlegają właściwości Głównego Sądu
Wojennego.

W skład tegoż sądu wojennego w wypadkach
niniejszem rozporządzeniem przewidzianych wchodzi:
jako przewodniczący sędzia-audytor i dwóch ławników,
z tych jeden oficer a drugi wojskowy z szarżą niższą
od oficera.

Jeżeli oskarżony jest oficerem, wtenczas ławnikami
są oficerowie bez względu na ich szarżę.

Art. 8. W wypadkach przychwycenia sprawcy
na gorącym uczynku winna rozprawa odbyć się w prze-
ciągu 48 godzin.

Art. 9. Wszelkie wyroki śmierci sądów doraźnych
winne być przed wykonaniem potwierdzone przez Ko-
misariat Naczelnej Rady Ludowej.

Art. 10. Wykonanie wyroku śmierci następuje w 24 godzinach po jego zatwierdzeniu.

Art. 11. Zbrodnie wymienione w art. 2 a popełnione przed wprowadzeniem niniejszego rozporządzenia podlegają właściwości Głównego Sądu Wojennego względnie sądów doraźnych w składzie przewidzianym w art. 6 i 7.

Sprawy, w których się już odbyła rozprawa główna przed Głównym Sędem Wojennym względnie doraźnym, rozpatrują nadal rzeczony sądy w dotychczasowym zespole.

Poznań, dnia 19. lipca 1919 r.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej
W. Korfanty. Adam Poszwiński.
Szef Wydziału Sprawiedliwości
w z. Prądzyński.

Rozporządzenie, dotyczące obłożenia aresztem surowców do fabrykacji materiałów wybuchowych.

§ 1. Niniejszem obkłada się aresztem wszelkie zapasy, poczynając od 1 kilo, saletrzanu sodowego, saletrzanu strontowego, saletrzanu potasowego, saletrzanu wapniowego, saletrzanu barowego, siarki, rtęci, kwasu siarczannego i kwasu azotowego.

§ 2. Kto posiada przedmioty wymienione w § 1 winien do 1 sierpnia 1919 r. do Sekcji Inżynierji Wojskowej Poznań, Rycerska 22 piśmiennie podać:

1. ilość i jakość materiałów, przez niego posiadanych lub na składzie się znajdujących,
2. miejsce przechowania,
3. datę i cenę ich zakupu.

§ 3. Ilości nie zgłoszone stosownie do § 2 przepadają na korzyść Sekcji Inżynierji Wojskowej bez prawa do jakiegokolwiek wynagrodzenia.

§ 4. Prawo rozporządzenia materiałami obłożonymi aresztem przysługuje tylko sekcji Inżynierji Wojskowej.

§ 5. Wykroczenia przeciw niniejszym rozporządzeniom podlegają rozpatrywaniu przez sądy doraźne.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze ma moc obowiązującą z chwilą ogłoszenia.

Poznań, dnia 6. lipca 1919.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej.
Dr. Łaszewski. W. Seyda.

Rozporządzenie o czasie pracy w rolnictwie, leśnictwie i ogrodnictwie.

Art. 1. Czas pracy dla robotników i rzemieślników w rolnictwie, leśnictwie i ogrodnictwie trwać winien w roku przeciętnie 9 godzin i 25 minut bez wliczenia przerw odpoczynkowych.

Art. 2. Każdy pracodawca winien natychmiast ułożyć rozkład pracy na cały rok i podać go do wiadomości swym pracownikom.

Art. 3. Czas pracy rozpoczyna się apelem a kończy się na miejscu każdorazowego zajęcia, o ile nie wynosi więcej niż 2 kilometry. Czasu potrzebnego do obsługi sprzężaju nie wlicza się do normalnego czasu pracy.

Art. 4. Pielęgnacja chorego inwentarza, godziny nadliczbowe oraz praca w niedzielę i święta, wynikająca z koniecznej potrzeby, winna być pomimo art. 1 za osobnym wynagrodzeniem wykonywana podług obojonej ugody.

Art. 5. Rozkład pracy obowiązuje także pracowników rolnych zobowiązanych krótszą niż roczną umową.

Art. 6. Osobom pracującym na akord nie ogranicza się niniejszem rozporządzeniem prawa do dłuższej pracy dziennej, niż rozkład pracy przewiduje.

Art. 7. Pracodawcy, którzy przekroczą niniejsze przepisy, podlegają karze do trzech tysięcy marek, wyznaczonej przez powiatowych inspektorów pracy w rolnictwie.

Art. 8. Rozporządzenie powyższe powinno być uwieszone namiejscu widocznym i dla każdego dostępnym.
Poznań, dnia 6. lipca 1919.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej.
Dr. Łaszewski. W. Seyda.

Obwieszczenie.

Ceny maksymalne na klej stolarski, proszek do prania i oliwy:

Klej stolarski:

dla konsumentów przy workach za 100 kg. mk. 630,—
dla konsumentów przy 25—30 kg. za 1 kg. mk. 6,60
dla konsumentów przy małych ilościach za kg. mk. 7,20
Proszek do prania K. A. i U. R. detalicznie za 1/2 kg paczkę mk. 1,—.

Oliwa maszynowa jasna:

dla konsumentów przy beczk. za 100 kg. mk. 270,—
dla konsumentów wyważona za 100 kg. mk. 300,—
dla konsumentów przy małych ilościach za 1 kg. mk. 3,80.

Oliwa motorowa jasna (rafinowana):

dla konsumentów przy beczk. za 100 kg. mk. 290,—
dla konsumentów wyważona za 100 kg. mk. 320,—
dla konsumentów przy małych ilościach za 1 kg. mk. 4,00.

Oliwa cylindrowa do pary przesyczonej:

dla konsumentów przy beczk. za 100 kg. mk. 295,—
dla konsumentów wyważona za 100 kg. mk. 325,—
dla konsumentów przy małych ilościach za 1 kg. mk. 4,30.

Oliwa maszynowa destylat (ciemna, przejrzysta):

dla konsumentów przy beczk. za 100 kg. mk. 250,—
dla konsumentów wyważona za 100 kg. mk. 280,—
dla konsumentów przy małych ilościach za 1 kg. mk. 3,20.

Ceny te obowiązują z dniem 2. lipca 1919 r.

Przekroczenia podlegają karze. (Rozporządzenie Komisariatu Naczelnej Rady Ludowej nr. 26).

Poznań, dnia 4. lipca 1919 r.

Urząd Rozdzielczy
przy Komisariacie Naczelnej Rady Ludowej.
Filipowicz. Kałamajski. Krause. Samulski. Marweg.

Rozporządzenie,

dotyczące podziału odpadków tłuszczów zwierzęcych.

Celem jaknajkorzystniejszego użytkowania odpadków tłuszczów zwierzęcych na cele techniczne i podziału ich pomiędzy przemysł, Urząd rozdzielczy na mocy dekretu Komisariatu N. R. L. z 19. lutego 1919 r. (Tyg. Urzęd. nr. 7.) rozporządza:

1. W rzeźniach, w pracowniach rzeźniczych w rakarniach i podobnych zakładach odpadające tłuszcze zwierzęce podlegają zgłoszeniu, a mianowicie:

- a) niespożywcze tłuszcze zwierzęce,
- b) tłuszcze, wydobywane gotowaniem kości, padlin i ciał zwierzęcych.

2. Zgłoszenia tłuszczów z podaniem ilości i jakości należy nadesłać co tydzień w każdą sobotę do Urzędu Rozdzielczego w Poznaniu, ul. Ludwiki 10.

3. Wykup wymienionych jakoteż wszystkich innych tłuszczów w rzeźniach, pracowniach rzeźniczych, rakarniach i podobnych zakładach na cele techniczne jest surowo wzbroniony.

4. Bez osobnego pozwolenia Urzędu Rozdzielczego użytkowanie wszelkich tłuszczów zwierzęcych na cele przemysłowe jest zakazane.

Rozporządzenie staje się prawomocne w dniu ogłoszenia.

Niezastosowanie się do powyższych przepisów podlega grzywnie do stu tysięcy marek lub karze więzienną do pięciu lat, albo jednej i drugiej karze. (Rozporządzenie nr. 26 Komisariatu N. R. L. z dnia 6. kwietnia r. b., Tyg. Urzęd. nr. 5. z dnia 15. kwietnia).

Poznań, dnia 30. czerwca 1919 r.

Urząd Rozdzielczy
przy Komisariacie Naczelnej Rady Ludowej.
Filipowicz. Kałamajski. Krause. Samulski. Marweg.

Wegen des Feiertages Mariä Himmelfahrt erscheint die nächste Nummer des **Dreßownik** erst am Montag.

Verordnung des Komisarjat Naczelnej Rady Ludowej betreffend Straftaten gegen die Sicherheit des Staates und die öffentliche Ordnung.

Art. 1. Mit dem Tode wird bestraft, wer eine Handlung begeht, die sich

- 1) gegen die polnische Heeresmacht,
- 2) gegen die Sicherheit des polnischen Staates, der polnischen Behörden und gegen die öffentliche Sicherheit richtet.

Art. 2. Derselben Strafe unterliegen folgende Verbrechen:

- 1) Mord,
- 2) Meuterei (Aufruhr, Landfriedensbruch),
- 3) Raub,
- 4) die im Art. 1 der Verordnung des R. N. R. L. Nr. 73 vom 1. April 1919 L. U. Nr. 22 aufgezählten Verbrechen.

Art. 3. Die Vorbereitungshandlung unterliegt derselben Strafe, wie der Versuch.

Art. 4. Im Falle mildernder Umstände kann das Gericht statt auf Todesstrafe auf Zuchthausstrafe nicht unter 3 Jahren und in besonders leichten Fällen auf Gefängnisstrafe nicht unter 1 Jahr erkennen.

Die Vorschrift des Abs. 1 dieses Art. bezieht sich nicht auf das Verbrechen des Mordes.

Art. 5. Die Todesstrafe vollstreckt die Militärbehörde durch Erschießen.

Art. 6. Die in den Art. 1, 2 und 3 aufgezählten Verbrechen gehören zur Zuständigkeit der Standgerichte, sofern sie von einer Zivilperson begangen sind.

In den durch diese Verordnung vorgesehenen Fällen ist die Zusammensetzung des Standgerichts folgende: ein Vorsitzender und zwei Schöffen, von denen einer ein durch die Militärbehörde bestellter Offizier sein muß, der mindestens 30 Jahre alt ist.

Art. 7. Die in den Art. 1, 2 und 3 aufgezählten Verbrechen gehören zur Zuständigkeit des Hauptkriegsgerichts, sofern sie von einer Militärperson begangen sind.

In den durch diese Verordnung vorgesehenen Fällen ist die Zusammensetzung des Standgerichts folgende: ein Richter — Auditeur — als Vorsitzender und zwei Schöffen nämlich ein Offizier, und eine nicht dem Offiziersstande angehörende Militärperson.

Ist der Angeklagte ein Offizier, so sind als Schöffen Offiziere ohne Rücksicht auf deren Rang zu bestellen.

Art. 8. Im Falle der Ergreifung des Täters auf frischer Tat hat die Verhandlung innerhalb 48 Stunden zu erfolgen.

Art. 9. Alle Todesurteile der Standgerichte bedürfen vor deren Vollstreckung der Bestätigung des Komisarjat Naczelnej Rady Ludowej.

Art. 10. Die Vollstreckung des Todesurteils erfolgt innerhalb 24 Stunden nach dessen Bestätigung.

Art. 11. Die im Art. 2 aufgezählten und vor Inkrafttreten der vorliegenden Verordnung begangenen Verbrechen gehören zur Zuständigkeit des Hauptkriegsgerichts bzw. der Standgerichte in der in den Art. 6 und 7 vorhergesehenen Besetzung.

Die Sachen, in denen eine Hauptverhandlung vor dem Hauptkriegsgericht bzw. Standgericht bereits stattgefunden hat, entscheiden diese Gerichte in der bisherigen Besetzung.

Poznań, den 20. Juli 1919.

Komisarjat Naczelnej Rady Ludowej
Adam Boszwiński. W. Korfanty.
Szef Wydziału Sprawiedliwości.
J. B. Prądzyński.

Stroiciel fortepianów Kurowski z Poznania przybył. Łask. zgłoszenia uprasza się do hotelu p. Jezierskiego.

Wyjeżdżam od 19. do 21. sierpnia włącznie. We wtorki i soboty stale nie przyjmuję z powodu ordynowania na froncie.

Lekarz dentysta **Ciażyński**
Gostyń :: Telefon 123.

W drodze z magistratu do ulicy Klasztornej
zgubiono 60 marek.
Uczciwego znalazcę prosi się o oddanie zguby u **Marji Szarzyńskiej**, Gostyń, ul. Klasztorna 17.

Dopóki zapas starczy:

Kawa surowa	funt	12,—	mk.
Kawa świeżo palona	"	16,—	"
Kakao	"	14,—	"
Herbata	"	17,—	"
Ryz	"	3,25	"
Mydło do prania			
zaw. 72% tłuszczu		8,40	"
Swiece	sztuka	0,60	"

poleca uprzejmie

W. Jezierski, Gostyń.

Potrzebuję

ca 30 ctr. szablu zielonego
" 50 " " żółtego bez lyka.

Oferty proszę telefonicznie załatwić.

Leon Grabarski, telefon nr. 122.

Nową
cegłę i dachówkę
poleca

Cegielnia W. Dabiński właśc. L. Michałowski
— Gostyń. —

Reparacje i zmienianie maszyn do pisania
z niemieckiego na polskie skutecznie i starannie
A. Włodarczak, biuro techniczne
Poznań, Marchijska 1.

Oliwę maszynową poleca
F. Samolewski.

Mam na sprzedaż dom ze skład.
Fr. Kaniewski, ul. Leszczyńska 55.

2 nowe ubrania jeszcze nie
materiał na paltoty i dodatki krawieckie noszone ::
korzystnie na sprzedaż.
Zgłoszenia przyjmuje ekspedycja Orędownika.

Kilkanaście pilnych

dziewcząt

począwszy od lat 14 znajdzie zaraz stałe zatrudnienie
za wysokim wynagrodzeniem.

B. Roman Murawski.
Fabryka szczotek.

W Gostyniu przy ul. Leszczyńskiej 8
w dawn. miejscu „Rolnika”
otworzyłem

warsztat artystyczno-ślusarski.

Reparacje różnych maszyn, motorów itd. uskuteczniamszy-
bko i dobrze po cenach przystępnych. Specjalność,
Instalacja, zakładanie ogrzewań centralnych, wodociągów
łazienek itd., tak w domach prywatnych jak w gmachach
publicznych. Autogeniczne spojanie wszelkich metalów,
przez co zapobieżenie tamowania ruchu w przemyśle
i rzemiośle z za oszczędzeniem nowocześnie, wykonanie
szybkie i tanie.

Długoletnia samodzielna praktyka w większych
przedsiębiorstwach daje mi możność, wszelkiem wyma-
ganiom Szan. Publiczności w zakres mój wchodzących
sprostać. :: Polecam się łaskawym względem z prośbą
o poparcie mego przedsiębiorstwa i kreślę
z szacunkiem

Michał Hensel, mistrz ślusarski.

Poznański interes budowlu studni
i fabryka pump

Poznań, ulica Flottwella 6, Telefon 1568.
Filtry najnowszej konstrukcji 50 lat gwarancji.

300 marek
nagrody

za odnalezienie pasów transmisyjnych, które skradzione
zostały. Skradziono sześć pasów i to od 3 metr 50 ctm.
do 32 metr; szerokość tychże jest od 8 ctm. do 14 ctm.
Ostrzega się przed zakupnem tychże!

Wyżej wymieniona nagroda zostaje odnalazcy lub
też tej osobie wyplacona, która wskaże złodzieja tak,
ażeby go można pociągnąć do odpowiedzialności sądowej.
Zgłoszenia przyjmuje ekspedycja Orędownika.

Oprawę książek
i obrazów

wykonuje starannie

B. Kiełmiński, Gostyń
Rynek 21. Telefon 97.

Wolnę do przedzenia i farbowania
przyjmuje
Sawade farbiarnia, Gostyń, ulica Kolejowa.

Przyjmujemy rzeczy do farbow. i czyszczenia
wykonuje w najkrótsz. czasie, farby przedwoj-
Sawade farbiarnia, Gostyń, ulica Kolejowa.

P. P.

burmistrzom, soltyssom, przelożonym gmin itd. poleca

listy repartycyjne

w polskim języku

telef. 57 Drukarnia Orędownika w Gostyniu telef. 57

Blavierstimmer Kurowski aus Bojen
ist eingetroffen. Gest. Offerten erb.
im Hotel Jezierski.

Solange Vorrat reicht:

	Pfund	12,00	mt.
Kohkaffee			
frisch gebr. Kaffee	"	16,00	"
Kakao	"	14,00	"
Tee	"	17,00	"
Reis	"	3,25	"
Waschseife ca. 72% Fettgeh.	"	8,40	"
Kerzen	Stück	0,60	"

empfehlit höflichst

W. Jezierski, Gostyń.

Branche

ca 30 Zentner grüne u. ca 50 Zentner
gelbe Wachschnittbohnen ohne Faden.

Offerten bitte telephonisch zu erledigen.

Leon Grabarski, Telephon Nr. 122.

Möhl. Zimmer
per sofort **gesucht**

Gestl. Angebote an die Geschäftsstelle dieses Blattes erb.

Posener Tiefbrunnen-Baugeschäft
und Pumpenfabrik

Poznań, ul. Flottwella 6, Tel. 1568.
Filter neuester Konstruktion 50 Jahre Garantie.

Nehme wieder zum reinigen u. färben an
Lieferung in kürzest. Zeit. Friedensfarb.
Sawade Färberei Gostyń, ulica Kolejowa.

Wolle zum weben und färben
nimmt an
Sawade Färberei, Gostyń, ulica Kolejowa.